

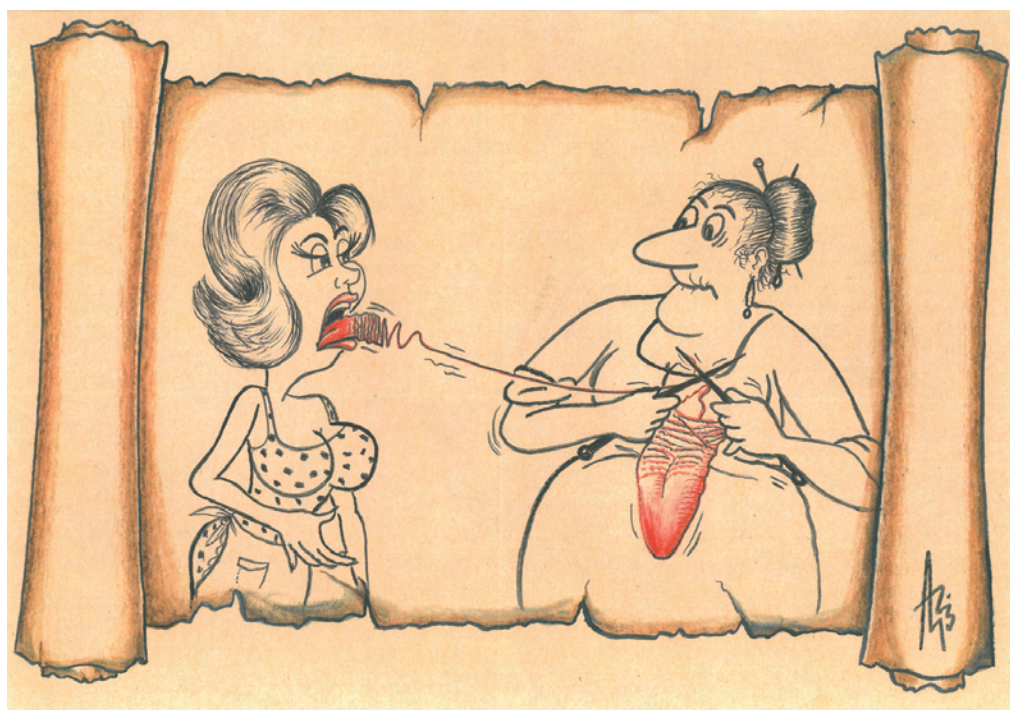
KARIKA 073

glasilo Hrvatskog društva karikaturista studeni 2013.

**18. MEĐUNARODNA
IZLOŽBA
KARIKATURE
ZAGREB 2013:**

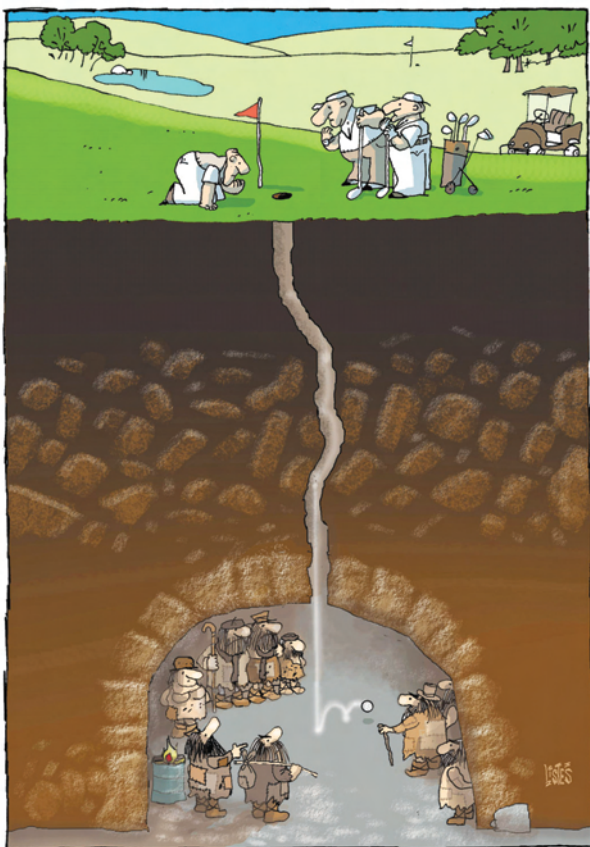
Druga nagrada Frano
Cebalo, tema: smiješna
strana horora

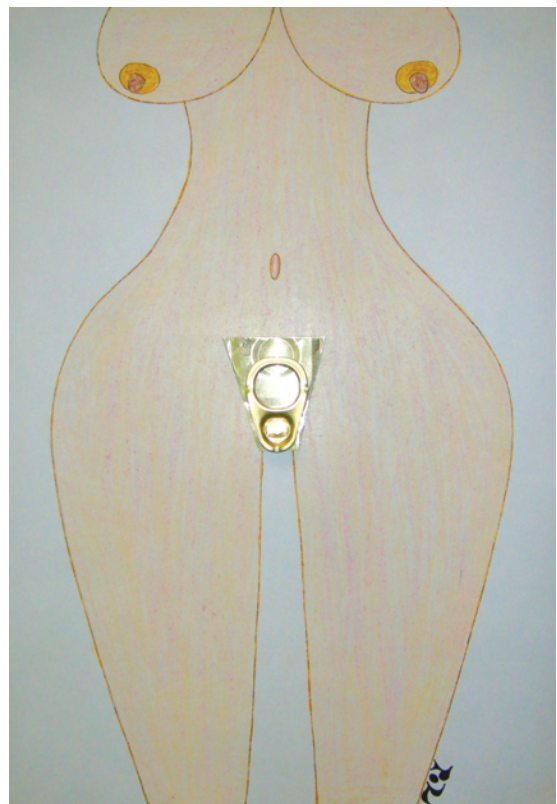
**INTERNATIONAL
CARTOON
CONTEST
KRIVA PALANKA
2013 (Makedonija):**
Grand Prix
Milan Alašević
tema: nevjesta

1. SALON KARIKATURE Oroslavje 2013
Prva nagrada Dragutin Kovačević (tema: Zagorje – bajka na dlanu)

41. SVJETSKA GALERIJA KARIKATURA
Skopje 2013 (Makedonija)
Specijalna nagrada Nikola Listeš

STRUMICA 2013 (Makedonija)
Zlatna plaketa Louis "Pol" Postruzin

SADRŽAJ

- 4 Hrvatska karikatura u Istanbulu
- 5 OSKARIKA 2012
- 6 Godišnja izložba karikatura članova HDK
- 8 70. godišnjica smrti Lj. Penovića
- 9 MIK Zagreb 2013
- 10 6. izložba karikatura Lastovo 2013
- 11 SITNICE...
- 12 Izložbe...
- 13 9. izložba karikatura Solin 2013
- 15 Zagrebačka škola karikature
- 16 FELIX...
- 17 Božidar Vukelić Boba: Iz svijeta stripa
- 18 Izložbe HDK...
- 19 Ivo Marendić (1937-2004)
- 20 ZIMSKA LIKOVNA KOLONIJA KARLOVAC
- 21 ODJECI S FESTIVALA
- 22 TABLICA FESTIVALA

6. izložba karikatura LASTOVO 2013
Davorin Trgovčević, priznanje za portret karikaturu

IMPRESSUM

Izdavač:
Hrvatsko društvo
karikaturista
Savska 100
10000 Zagreb

Telefon:
(01) 4923 673
(samo četvrtkom
od 19 do 21 sat)

E-mail:
hrvdrukar@gmail.com

Broj računa (IBAN):
HR2823600001101453975
kod Zagrebačke banke

Glavni urednik:
Zdenko Puhin

Grafički urednik:
Predrag Raičević

Uredništvo:
Marijan Pavečić
Milan Lekić
Damir Novak
Davor Trgovčević
Nikola Plečko
Nataša Rašović

Dizajn i prijelom:
MEDIAVEKTOR
Studio za
grafičko oblikovanje

HRVATSKA KARIKATURA U ISTANBULU

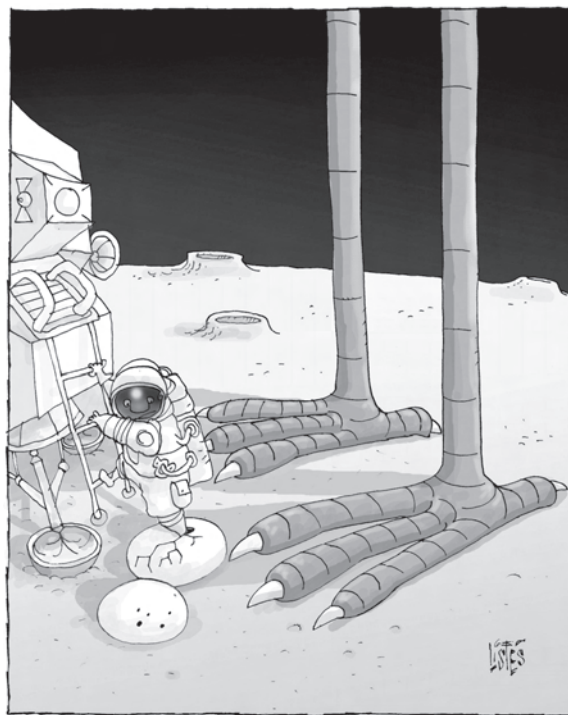

U subotu, 05. listopada 2013. u Metropolitan Municipality Humor and Caricature Centre u Istanbulu otvorena je izložba kojom su se hrvatski karikaturisti predstavili u Turskoj. Nastavak je to serije predstavljanja hrvatske karikature u svijetu, započete prije dvije godine u Norveškoj a nastavljene prošle godine sa Francuskom i izložbom u Saint Just le Martelu.

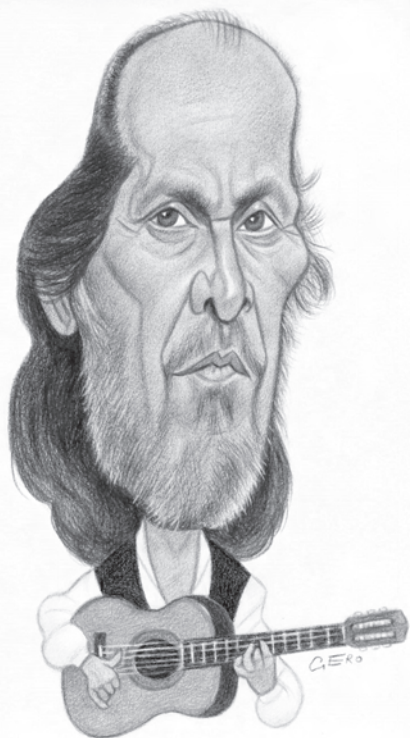
Na izložbi su među 50-ak gostiju (najvećim dijelom turskih karikaturista) bili i Amir Muharemi, generalni konzul RH u Istanbulu te direktor knjižnica i muzeja grada Istanbula Ramazan Minder, koji su uz predsjednika Turske udruge karikaturista Metina Pekera i predsjednika HDK Davora Trgovčevića otvorili izložbu.

Sa srdačnim domaćinima iz turske udruge (koja samo u Istanbulu broji oko 400 članova, ali njihova udruga okuplja i karikaturiste i stripaše) načelno je dogovorena i uzvratna izložba i predstavljanje turke karikature u Hrvatskoj i na organizaciji te izložbe se počelo raditi odmah po povratku.

Bila je to prilika i za izmjenu drugih iskustava i informacija. Iako su se i turski karikaturisti žalili na nešto lošiju situaciju proteklih godina, nedvojbeno je da je odnos njihovih tiskanih medija prema karikaturi daleko bolji nego u Hrvatskoj. O tome kakav je ukupni odnos prema karikaturi najbolje govori njihova

VIANDEN 2013 (Luksemburg)
Honorable mention Nikola Listeš, tema: jaje

International Cartoonet Festival FCW
2012, Šangaj (Kina), Silver Prize
Miroslav Gerenčer, Paco de Lucia

nevjerica i smijeh na informacije o sredstvima sa kojima tijekom godine za svoje akcije raspolaže HDK.

Galerija u kojoj se održala izložba i u kojoj se održava jedan od brojnih turskih festivala karikature (Nasreddin Hodža) smještena je u centralnom dijelu Istanbula. Dok je na jednom od dužih zidova postavljena izložba, drugi izduženi zid je velika staklena ploha sa prekrasnim pogledom na stari dio Istanbula i palače po kojima su nekada hodali Sulejman Veličanstveni, Hurem i ostali, Hrvatima dobro poznati likovi.

Debelu i poprilično ispunjenu knjiga utisaka koja svjedoči o velikom broju karikaturista i drugih gostiju koji su prodefilirali kroz galeriju svojim su crtežima obogatili i članovi HDK te tako ostavili trajni trag svog posjeta. Članovi HDK su posjetili i prostorije koje turska udruga koristi za svoje radne sastanke a koji se nalaze u najužem centru grada neposredno uz Aja Sofiju.

Na izložbi su (o svom trošku, kao i prošle godine u Francuskoj) uz predsjednika HDK bili i tajnik Zdenko Puhin te dopredsjednik Milan Lekić, koji je i ovaj puta oduševio prisutne brzopoteznim portretnim karikaturama koje je većina prisutnih dobila na poklon. Putovalo se kombijem što je (ipak) najjeftiniji način a i zbog kataloga koji se tako nisu morali posebno slati, pa je put bio prilično naporan ali se prolaskom kroz Srbiju, Bugarsku, Tursku, Grčku i Makedoniju na kraju (iako je sve bilo lijepo vidjeti) više cijene neke značajke Hrvatske kojih možda i nismo dovoljno svjesni. Iako je na dva dana potegnulo do Istanbula, zbog promjene termina, na samom otvorenju nije prisustvovao i Nik Titanik.

Ministarstvo kulture je financiralo popratni katalog, pa je i iza ove izložbe ostao trajni trag za anale Hrvatskog društva karikaturista.

2012. je ponovno bila uspješna godina po broju osvojenih nagrada, ali i po količini dobivenih priznanja. Članovi HDK su slali karikature na festivale širom svijeta, a osvojen je jedan Grand Prix, tri prve nagrade, četiri druge, tri treće i jedna četvrta nagrada kao i niz priznanja.

Prema usvojenim kriterijima bodovanja (TABLICA VRIJEDNOSNIH GRUPA FESTIVALA) izračunani su bodovi i dobiveni najnagrađivaniji članovi HDK na međunarodnim festivalima u 2012. godini.

1.	Damir Novak	28,75
2.	Nikola Listeš	19,35
3.	Ana Gezi	13,85
4.	Dado Kovačević	13,60

ESKISEHIR 2013 (Turska)

Priznanje: Damir Novak, tema: Odnos stanovnika i turista

6. izložba karikatura

LASTOVO 2013

Krešimir Kveštek

priznanje za portret karikaturu

NAGRADE ČLANOVA HDK NA MEĐUNARODNIM IZLOŽBAMA KARIKATURE U 2012. GODINI

GRAND PRIX: Damir Novak (Solin)

PRVA NAGRADA: Dragutin Kovačević (Zagreb/HUNA), Ana Gezi (OSCARfest/Osor), Damir Novak (FCW/Kina)

DRUGA NAGRADA: Louis Pol Postruzin (Eskisehir/Turska), Nikola Listeš (Vianden/Luksemburg), Nataša Rašović (Kruševac/Srbija), Miroslav Gerenc̄er (FCW/Kina)

TREĆA NAGRADA: Nikola Listeš (Bursa/Turska), Miroslav Gerenc̄er (Vinica/Makedonija), Rešad Sultanović (Cartoons 2012 Olympics/ToonsOnline.net)

ČETVRTA NAGRADA: Josip Kovačević (Trento/Italija)

PRIZNANJA: Damir Novak (Eskisehir/Turska, Dicaco/Koreja), Miroslav Gerenc̄er (Kherson/Ukrajina, Vinica/Makedonija), Hule Hanušić (Kherson/Ukrajina), Petar Pismestrović (Skopje/Makedonija, Beograd/Srbija), Nikola Listeš (Skopje/Makedonija, Beograd/Srbija, Peking-Panda/Kina, Dicaco/Koreja), Oton Reisinger (Zagreb/HDK), Dado Kovačević (Genova/Italija), Ratko Maričić (Zagreb/HUNA), Josip Kovačević (Baja/Mađarska, Dicaco/Koreja), Ana Gezi (Solin, Dicaco/Koreja), Slobodan Butir (Peking-Panda/Kina, Urziceni/Rumunjska, Dicaco/Koreja), Zdenko Puhin (Dicaco/Koreja), Marijan Pavečić (Dicaco/Koreja), Ivan Haramija (Dicaco/Koreja), Miroslav Georgijevski (Dicaco/Koreja), Srećko Puntarić (Dicaco/Koreja), Svetislav Pinjuh (Dicaco/Koreja), Mojmir Mihatov (Dicaco/Koreja), Božidar Vukelić (Dicaco/Koreja), Rešad Sultanović (Dicaco/Koreja), Louis Postruzin (Anapa/Rusija)

XXVIII. REDOVNA GODIŠNJA SKUPŠTINA HDK

Na prvi dan ožujka u prostorijama Hrvatskog društva karikaturista uz nazočnost 19 članova održana je izborna skupština HDK. Nakon što je usvojen zapisnik sa zadnje Skupštine, prihvaćeno je i izvješće Nadzornog odbora. Predsjednik HDK Davorin Trgovčević podnio je izvješće o svom radu i radu Društva u 2012. godini, a tajnik Zdenko Puhin je podnio financijsko izvješće, koje je članovima Društva dostavljeno s pozivom za Skupštinu. Izvješća su usvojena.

Plan rada i Financijsko izvješće za 2013. su usvojeni jednoglasno, a jednoglasno je potvrđena visina članarine od 100 kuna i 70 kuna za studente i umirovljenike.

Članovi Skupštine su predložili jedanaest kandidata za IO HDK, a tajnim glasovanjem izabrano je sedam članova Izvršnog odbora HDK: Milan Lekić, Davorin Trgovčević, Nikola Plečko, Zdenko Puhin, Nataša Rašović, Marijan Pavečić i Damir Novak. Izabrani su članovi Nadzornog odbora: Josip Kovačević, Nenad Janković i Ivica Pezo, a za članove Časnog suda izabrani su Ivan Sabolić, Davor Lacković i Dragutin Kovačević. Za predstavnike HDK u FECO-u jednoglasno je izabran Nikola Plečko.

PREDSTAVILI SMO SE U „ZVONIMIRU“

Početak listopada u „Metropolitan Municipality Humor and Caricature Centre“ u središtu Istanbula otvorena je izložba kojom su se hrvatski karikaturisti predstavili u Turskoj (izvješće s izložbe može se pogledati na www.hdk.hr), a nastavak je to predstavljanja hrvatske karikature u inozemstvu. (Norveška, Francuska i sada Turska) Najkvalitetniji dio izložbe iz Turske, pojačane s 13 novih autora predstavljen je na izložbi članova Hrvatskog društva karikaturista.

Godišnja izložba članova Hrvatskog društva karikaturista je nastavak nastojanja da svoje radove predstavi gledateljstvu kroz izložbe, obzirom da to posljednjih godina teško uspijeva kroz tiskane medije.

Hrvatsko društvo karikaturista je ove godine organiziralo Godišnju izložbu karikatura članova HDK. u prostoru MORH-a u galeriji „Zvonimir“, a izložba je otvorena od 05.11., a trajala do 15.11.2013.godine. Na izložbi su se predstavila 52 člana društva sa 120 radova.

HDK je ponovno iskoristilo priliku da predstavi veliki broj autora, one najpoznatije koji rade karikaturu u dnevnom tisku ali i one manje poznate koji objavljuju karikature u lokalnim listovima ili rade i šalju karikature samo na festivale karikature u svijetu. Izložbu je vrijedilo pogledati jer među desecima karikatura dominiraju lucidne, britke kritike društvenih turbulencija koje obilježavaju ove krizne godine, portret karikature, ali i gegovi iz svakodnevnog života.

Radovi na izložbi su postavljeni u 34 okvira na podložnim papirima veličine 70 na 100 cm, a izložbu je pratio kvalitetan katalog na 52 stranice, u kojem su predstavljeni radovi svih članova HDK, koji su se odazvali na izložbu. Cijeli katalog tiskan je u koloru što je napredak u odnosu na kataloge iz prethodnih godina kada je bilo i c/b stranica. Katalog je dijeljen posjetiteljima izložbe, poslan na adrese članova HDK, te tiskanih i elektronskih medija.

Na otvorenju izložbe uvodne riječi je prisutnima uputio voditelj galerije prof. Zoran Batušić, a zatim je predsjednik HDK Davor Trgovčević govorio o radu Hrvatskog društva karikaturista i istaknuo vrijednost izložbe hrvatske karikature u Istanbulu, te uspjehe naših članova na festivalima karikature u zemlji i inozemstvu. Nik Titanik (Nikola Plečko) je govorio o samoj izložbi i stvaranju karikature.

Otvorenju izložbe prisustvovalo je oko 80 posjetitelja, te je podijeljeno 100 kataloga. Od medija izložbu su najavili i popratili komentarom na HTV-u (Dobro jutro Hrvatska, Dnevnik 3), te u Hrvatskom slovo, Novom listu, na Radio Sljemenu, te WEB stranice na internetu: www.zpress.hr, www.radio101.hr, www.dalje.com, www.morh.hr, www.tportal.hr, www.culturenet.hr, www.hrvatski-fokus.hr. Izložba će prema planu biti postavljena (tijekom veljače) u Ivanić Gradu, a putovat će i u neke druge gradove županije.

Za organiziranje izložbe korištena su sredstva dobivena od Ministarstva kulture RH, Zagrebačke županije, Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport, te vlastita sredstva Društva.

Željko Pilipović, s izložbe

TO ZNAČI BITI KARIKATURIST

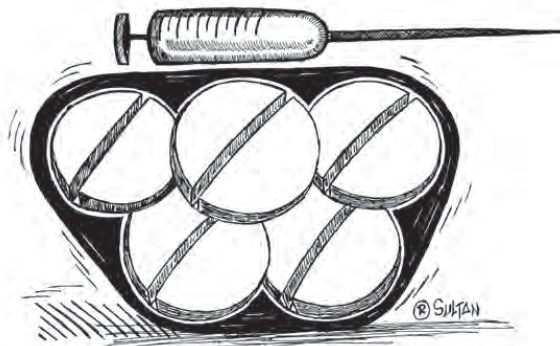
Danas je izrazito lako biti proglašen karikaturistom. Malo vam je dosadno, frustrirani ste krizom i nesposobnim političarima, imate kompjuter s instaliranim Photoshopom i dosta slobodnog vremena. Godinama gledate karikature onih karikaturista u Hrvata koji su imali ili imaju sreću pa mogu objavljivati svoje uratke u nekim od dnevnih novina i pomislite, hej, i ja bih mogao tako! Skleplate nekakvu fotomontažu i proširite ju društvenim mrežama. I tad krene čarolija trenutka u kojem živimo. Publika, lišena kritičkog razmišljanja i rasuđivanja kvalitete vam lajka (glupe li riječi) uradak i digne vas u nebo humorističkog raja. I odjednom, proglase vas karikaturistom.

Ali to ne znači da ste karikaturist. Biti karikaturist znači nešto sasvim drugo. To znači da ste rođeni s tim porivom u sebi. To znači da ste kao malo dijete prije naučili crtati nego suvislo hodati. To znači da ste čamili unutar četiri zida za crtačim stolom dok su vaši vršnjaci nabijali loptu u parku sanjajući o karijeri nogometne zvijezde. To znači da ste kao malo dijete imali glavobolje, ne zbog buljenja u ekran televizora, kompjutera ili pametnog telefona, već zbog cjelodnevnog buljenja u papir. To znači da ste grozničavo čekali onaj dan u tjednu kad su na kiosk stizali novi brojevi strip izdanja ili časopisa u kojima su objavljivane karikature. To znači da ste od malena čitali Večernjak, počevši od zadnje strane odozdo. To znači da ste izrezivali i skupljali karikature starijih karikaturista i nadali se da bi vam jednog dana oni mogli postati kolege. I prijatelji.

I onda kad ste već umorni od crtanja, kad izgubite motivaciju zbog malih ili nikakvih honorara, zbog nedostatka mjesta i osjećaja urednika tiskanih medija za objavljivanje karikatura ili ste jednostavno rezignirani zbog nerazumijevanja (blago rečeno, sve neinformiranije) publike, uzdignete glavu, našiljite olovku (analognu ili digitalnu), povratite od muke i nacrtate - novu karikaturu.

To znači biti karikaturist.

Nik Titanik, iz kataloga Izložbe karikatura članova HDK

*TOONS ONLINE Cartoons 2012 Olympics
Brončana medalja Rešad Sultanović*

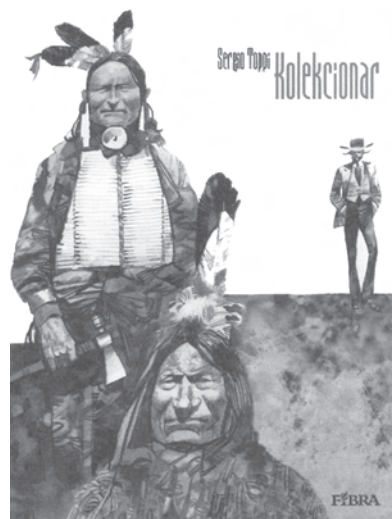

**7. MEĐUNARODNI ZAGREBAČKI SALON
AUTOKARIKATURE 2013**
*Posebna pohvala Nataša Rašović
(tema: AUTOŠKOLA)*

SERGIO TOPPI: KOLEKCIONAR

U izdanju Fibre svjetlo dana ugledao je odličan strip album KOLEKCIONAR S. Toppija. Ovaj strip album donosi nam svih 5 epizoda stripa Kolekcionar. To je jedini lik koji se pojavljuje u više epizoda ovog izvanserijskog strip umjetnika. Inače Toppi je većinom radio kraće stripove raznih tematika

i bez stalnog lika. Sergio Toppi nažalost nas je zauvijek napustio prošle godine. Iza njega su ostala mnoga maestralna strip djela koja ga smještaju na sam vrh strip Olimpa. Po svom stilu bio je jedinstven u svijetu stripa. Sjećam se kad sam prvi put imao priliku uživati u njegovim majstorijama. Bili su to stripovi koji su početkom '80-ih izlazili u zagrebačkom Strip magazinu. I od tada mi je jedan od najdražih autora. Jednostavno GENIJE.

UZ 70. GODIŠNJICU SMRTI LJUBOMIRA PENOVIĆA

Splitska likovna scena prve polovice XX. stoljeća obilježena je nizom značajnih imena karikature, kao što su: Emanuel Vidović (1870.-1953.), Virgil Meneghello-Dinčić (1876.-1944.), Ante Katunarić (1877.-1935.), Angjeo Uvodić (1880.-1942.), Petar Mitrović (1886.-1950.), Ivan Mirković (1893.-1988.), Ivo Tijardović (1895.-1976.) itd. Tome nizu treba pridodati ime, danas gotovo u potpunosti zaboravljenog, Ljubomira Ljube Penovića (1900.-1943.), nadarenog splitskog karikaturista iz perioda između dva svjetska rata.

Ljubomir Penović rođen je 17. veljače 1900. u Splitu. Nakon završene Obrtničke škole, otvorio je frizerski salon za dame u Marmontovoj ulici br. 5 u Splitu. Od rane je mladosti pokazivao zanimanje za umjetnost. Bavio se glazbom i fotografijom te crtanjem karikatura.

Crtački talent Ljube Penovića prvi je zapazio njegov dobar prijatelj, poznati kipar i slikar Ivan Mirković te ga je uveo u „Štandarac“, splitski „listić za visti i šalu“, čime je sebe, donekle, oslobodio obaveze stalnog crtanja novih karikatura. Penović je u tom listu, u razdoblju od 1935. do 1940., objavio više od 800 karikatura svojih sugrađana, političara, športaša, trgovaca, umjetnika, zanatlija itd. Među ostalima, nacrtao je i karikature Josipa Hatzea (1879.-1959.), Ivana Meštrovića (1883.-1962.), Paška Kaliterne (1890.-1944.), Augustina Tina Ujevića (1891.-1955.), Ive Tijardovića i Borisa Papandopula (1906.-1991.). Svoje radove objavljivao je i u humoristično-satiričnom listu „Duje Brbljavac“.

Nažalost, tijekom vremena, Penovićeви su izvornici izgubljeni ili uništeni, tako da je susret s njegovim djelom moguć tek posredno, preko crteža objavljenih za vrijeme autorova života ili preko crteža-rekonstrukcija koje je prema izvornicima objavljenima u „Štandarcu“ nacrtao i po sjećanju obojio Tonči Penović (1934.), najmlađi od trojice Penovićevih sinova. Neke od tih rekonstrukcija objavljene su

u ovogodišnjem, XI. broju splitskog studentskog časopisa za književnost i kulturu „The Split Mind“.

Svojim crtežima i akvarelima srednjeg formata, često popraćenim nenametljivim, šaljivim komentarom u splitskoj čakavštini, Ljubomir Penović bio je značajan komentator Splita svog vremena. Nestao je u vihoru II. svjetskog rata, 1943., te se ni danas ne zna gdje mu je grob.

Ivan Bošković

HOROR U KLOVIĆEVIM DVORIMA

Kažu da je Picasso pomaknuo granice umjetnosti, uzdrmao tradicionalne slikarske žanrove i stvorio novu slikarsku epistemologiju. Istovremeno uz izložbu Picassa u Klovićevim dvorima je otvorena 18.međunarodna izložba karikatura Zagreb 2013. Neće pomaknuti granice umjetnosti, ali svakako ju je vrijedilo pogledati. Izložbu je otvorio predsjednik HDK Davor Trgovčević i Toni Picukarić, stručni savjetnik, voditelj službe marketinga i odnosa s javnošću u Klovićevim dvorima

Brazilski karikaturist Ray Costa osvojio je prvu nagradu ovogodišnje međunarodne izložbe karikature u organizaciji Hrvatskog društva karikaturista, koja se na temu »Smiješna strana horora« održala od 4. do 23. lipnja u zagrebačkoj Galeriji »Klovićevi dvori«.

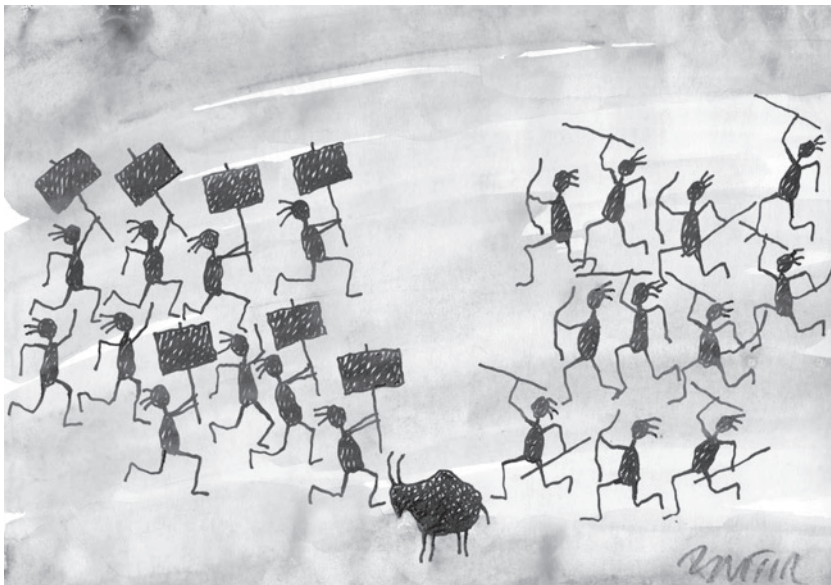
Osamnaesto izdanje tradicionalne izložbe predstavlja posjetiteljima devedesetak ponajboljih radova karikaturista iz cijeloga svijeta, odabranih između njih 845 pristiglih iz 61 zemlje, koje je poslalo 380 karikaturista.

Costa je nagrađen za karikaturu kante za smeće koja asocira na Hitlera; druga nagrada pripala je Frani Cebalu iz Hrvatske za nasmiješenog morskog psa kojeg očekuje bucmasti ručak, a treća Mihailu Zlatkovskom iz Rusije za osebujan pogled na aktualni problem nastajanja pukotina u zemlji.

Dobitnici priznanja su Mahmoudi Houmayoun (Engleska), Norbert Van Yperzeele (Belgija), Mihai Ignat (Rumunjska), Valentin Georgiev (Bugarska) i Anton Buzeti (Slovenija).

Po riječima Davorina Trgovčevića, predsjednika HDK-a, koliko god ovogodišnja tema na prvi pogled izgleda suženo

i upućuje da će se svi baviti samo vampirima, vrijeme u kojem živimo približilo je nažalost mnoge naše svakodnevne, životne teme hororu koji nas okružuje u politici, ekonomiji, prometu, međusobnim odnosima na poslu... Horor je dakle svugdje oko nas, pitanje je samo hoćemo li ga se bojati ili pobijediti smijehom, a karikaturisti uvijek biraju drugu opciju – rekao je.

VIII INTERNATIONAL CARTOON CONTEST „INDEPENDENCE“,
KIJEV 2013 (Ukrajina)

Posebna nagrada Slobodan Butir, tema: kraljevski potez

Među pristiglim radovima najviše je bilo autora iz Hrvatske (52), Kine (34), Srbije (29) te Turske (22), Rumunjske (21), Poljske (19) i Ukrajine (19). Nagrađene je odabrao žiri u kojem su bili Frano Dulibić (povjesničar umjetnosti), Damir Novak (karikaturist), Ljubica Heidler-Đaković (karikaturist, režiser-animator), Joško Marušić (karikaturist i animator) i Stanislav Tomić (filmski redatelj).

TEMA

Vječna je dilema svakog organizatora festivala karikature da li je bolje odrediti i zadati temu ili ne. Za neke autore zadana tema sužava njihove autorske širine i interese, dok nekima olakšava koncentraciju i fokusiranje.

Hrvatsko društvo karikaturista se opredijelilo za određivanje teme za svaku pojedinu godinu, odnosno festival i sudeći prema broju pristiglih karikatura i njihovoj kvaliteti ni ove godine nije pogriješilo. Uvijek iznova iznenađuje kako karikaturisti diljem svijeta na različite načine mogu gledati na istu stvar.

Koliko god ovogodišnja tema na prvi pogled izgleda suženo i upućuje na to da će se svi baviti samo vampirima (istina je, ima ih dosta), vrijeme u kojem živimo približilo je na žalost mnoge naše svakodnevne, životne teme hororu koji nas okružuje u politici, ekonomiji, prometu, međusobnim odnosima, na poslu ....Upravo radi toga moguće je s puno više smijeha promatrati i komentirati one teme koje smo nekada smatrali klasičnim hororom.

Horor je dakle svugdje oko nas, pitanje je samo da hoćemo li se bojati ili ga pobijediti smijehom. Karikaturisti uvijek biraju ovu drugu opciju.

Davorin Trgovčević

6. IZLOŽBA KARIKATURA HRVATSKIH AUTORA NA LASTOVU

Po broju sudionika i po broju pristiglih karikatura ovogodišnja izložba na Lastovu je bila najbrojnija. Sudjelovao je 51 autor sa 111 radova. Od ukupnog broja 74 rada su na temu ekologije, 37 čine portret karikature.

Organizator Svetislav Pinjuh kaže „Bilo bi lijepo i dobro za razvoj same karikature i širenja poimanja ovoga posebnoga likovnog izričaja, da se taj broj sudionika barem zadrži ili malo poveća u nastupajućim godinama.“

Ocjenjivački sud u sastavu Ivan Čihoratić, Frano Cebalo i Svetislav Pinjuh odabrao je najbolje autore:

Žarko Luetić, nagrada na temu EKOLOGIJA

Roko Idžojić, nagrada PORTRET KARIKATURA

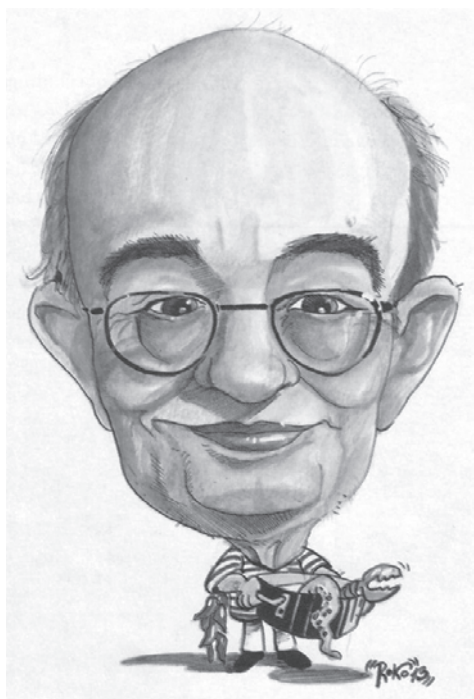
Bruno Budrović, priznanje na temu EKOLOGIJA

Živko Nimac, priznanje na temu EKOLOGIJA

Davorin Trgovčević, priznanje PORTRET KARIKATURA

Krešimir Kveštek, priznanje PORTRET KARIKATURA

Na žalost organizatora nitko od nagrađenih nije bio nazočan otvorenju izložbe, koje se zbilo 22. lipnja ove godine. Na izložbi je bio načelnik Općine gospodin Leo Katić, koji je pozdravio nazočne i otvorio izložbu. Od gostiju nazočila je ravnateljica Centra za kulturu iz grada Korčule gospođa Lana Fillipi koja je došla na poziv, jer je ove godine u ožujku (dogovor kolega Frane Cebala i Svetislava Pinjuha) održana izložba nagrađenih radova proteklih pet izložaba u Korčuli.

6. izložba karikatura LASTOVO 2013
Nagrada Roko Idžojić (portret karikatura)

6. izložba karikatura LASTOVO 2013
Nagrada Žarko Luetić (tema: ekologija)

SOPHIA – DANIJEL ŽEŽELJ

U biblioteci Kvadrat pod rednim brojem devet Ogranak Matice Hrvatske Bizovac pod uredništvom Vjekoslava Đaniša objavio je strip album SOPHIA Danijela Žeželja. Ovaj strip prvi put je objavljen 1994. u mjesečnim epizodama u talijanskom časopisu Il Grifo, a prvo hrvatsko izdanje u formi albuma tiskali su zajednički Xpress i Radio 101 iste godine. 18 godina od prvog izdanja sada možemo ponovo uživati u ovom predivnom Žeželjevom stripu i diviti se njegovom majstorstvu.

7. MEĐUNARODNI ZAGREBAČKI SALON AUTOKARIKATURE

Otvorenje Međunarodnog zagrebačkog salona autokarikature i proglašenje laureata održano je u lipnju ove godine u predvorju Poglavarstva Grada Zagreba. Ovogodišnja tema Salona bila je "AUTOŠKOLA"! Sada se već malotko sjeća kada je sve počelo, ali nedvojbeno jest da smo svi prošli kroz ovu školu. Tema je nezaobilazna među mladim ljudima, njihovim roditeljima, ali i među vozačima, ako nitko drugačije onda u očajničkom vapaju:

7. MEĐUNARODNI ZAGREBAČKI SALON AUTOKARIKATURE 2013
Posebno priznanje Branko Medak
(tema: AUTOŠKOLA)

7. MEĐUNARODNI ZAGREBAČKI SALON AUTOKARIKATURE 2013
Posebno priznanje Miro Georgijevski
(tema: AUTOŠKOLA)

„Tko ti je dao vozačku?!?“

Na ovogodišnji natječaj je pristiglo je 286 karikatura od 176 autora iz 39 zemalja svijeta.

Žiri 7. Međunarodnog zagrebačkog salona autokarikature 2013. pregledao je primljene karikature i dodijelio GRAND PRIX Luki Lagatoru iz Crne Gore i Janku Bučaru (crtež Dado Kovačević).

Prvu nagradu dobio je Musa Gumus iz Turske, drugu Nikolay Sviridenko iz Uzbekistana, a treću David Evžen iz Češke. Posebna priznanja dobili su Miroslav Georgijevski iz Makedonije i Roman Kubec iz Češke.

Uz ove novčane nagrade dodijeljene su i posebne pohvale sljedećim autorima: Santiago Cornejo iz Argentine, Pavel Stary iz Češke, Gaiguibao iz Kine, Serafim Bakoulis iz Grčke, te hrvatski autori: Nataša Rašović, Branko Medak i Živko Nimac.

SPOMEN-OBILJEŽJE ZAGOVORNIKU KULTURE PROSTORA

Projekt 1POSTOZAUMJETNOST i Centar za kulturu Trešnjevka (Cekate) svečano su postavili spomen-obilježje Fedoru Kritovcu ispred zgrade Cekate-a, Park Stara Trešnjevka 1.

Fedor Kritovac (1938. – 2011.) bio je arhitekt, urbani sociolog, karikaturist, aktivist, pionir i zagovornik kulture prostora. U svom je stručnom, znanstvenom, edukativnom, publicističkom i javnom radu bio usmjeren prema kulturnim, umjetničkim, sociološkim, tehnološkim, organizacijskim, kreativnim i kritičkim aspektima življenja i poslovanja u suvremenom svijetu. Kreativno je likovno stvaralaštvo upražnjavao kroz fotografiju, kolaž i karikaturu, a bio je usmjeren naročito na grad Zagreb, čemu svjedoči i njegova knjiga Otkrivanje grada.

Spomen-obilježje Fedoru Kritovcu ploča je s natpisom „Ugao Fedora Kritovca“, izlomljena na sredini i postavljena na sjeverozapadnom uglu zgrade Centra za kulturu Trešnjevka tj. uz frekventnu pješačku stazu u Parku stara Trešnjevka.

JURIJ KOSOBUKIN (1950. – 2013.)

Jedan od najboljih karikaturista svijeta Jurij Kosobukin preminuo je u svom rodnom gradu Kijevu, u dobi od 63 godine, nakon duge bolesti. Kosobukin je rođen 1950. u Rusiji, a studirao je za „civilnog zrakoplovnog inženjera“ u Harkovu. Njegove prve karikature objavljene su u novinama i časopisima 1970. godine. Bio jedan od vodećih karikaturista Ukrajine, gdje su se njegove karikature pojavljivale na zadnjoj stranici novina „Segodnya“.

Kosobukin je također bio redoviti sudionik na festivalima karikature diljem svijeta, a osvojio je više od 300 nagrada na tim natjecanjima. To ga čini jednim od najvažnijih karikaturista svijeta. Njegov jedinstveni stil, s tipičnim likom čovjeka, kao i njegove ideje često su oduševile članove žirija. 1998. godine osvojio je prvu nagradu na našem međunarodnom festivalu karikature u Zagrebu, na temu „Hat trick“, a dvije godine kasnije i posebno priznanje.

IZLOŽBE

LEX U SMARTU

U subotu, 02.11.2013. otvorena je u Caffè baru „Smart“, Ulica Dragutina Golika 34, izložba portretnih karikatura Milana Lekića-Lexa. Kako je rečeno na otvaranju, ovaj majstor brzopotezne portretne karikature mogao bi imati samostalnu izložbu s novim radovima gotovo svaki mjesec kada većina njegovih radova ne bi završavala u rukama onih koji su portretirani istog trenutka kada i nastanu.

Zahvaljujući tom vrijednom i produktivnom radu uskoro ćemo imati priliku posjetiti i Lexovu izložbu koju za početak prosinca priprema u Karlovcu gdje će izložiti portrete političara, sportaša, pjevača...

Goste izložbe (kao i ostale slučajne goste lokala) zabavljao je, kako se sam predstavio, najstariji zagrebački ulični svirač Giovanni Furlan. S obzirom na to da izložba ostaje otvorena do daljnjega, svi koji nisu bili na otvorenju još uvijek imaju vremena pogledati izložene portrete političara, sportaša, pjevača...

1. SALON KARIKATURE
Oroslavje 2013
Druga nagrada Milan Lekić
(portret karikatura)

KARIKATURE U UMAGU

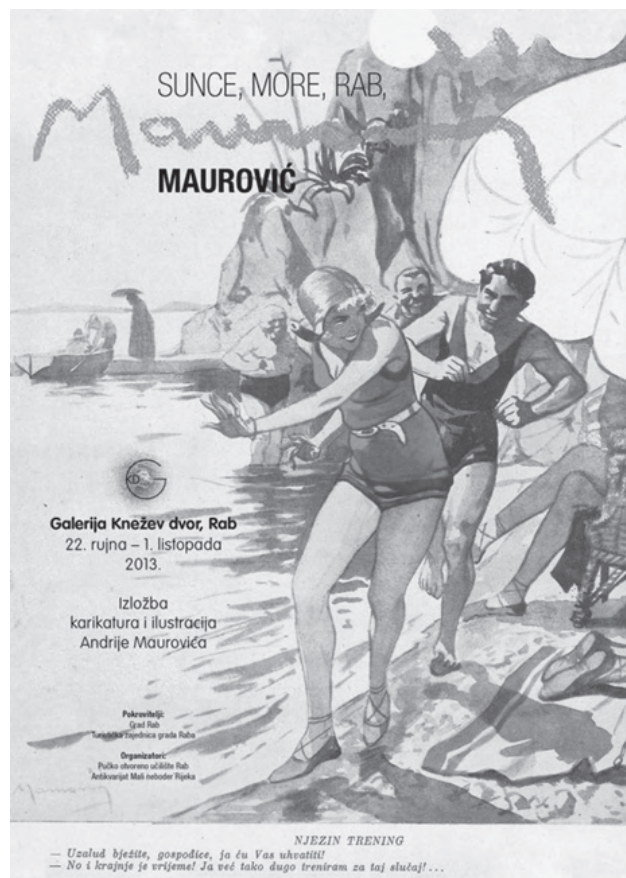
Krajem svibnja u umaškoj Galeriji Marin, a sve u sklopu Foruma Tomizza 2013, otvorena je izložba karikatura Lorelle Fermo iz Kopriva. O Lorellinom radu govorio je Enzo Santese likovni kritičar iz Trsta. Lorella Fermo rođena je u Kopriva. Studirala je na Filozofskom fakultetu u Trstu. Bila je zaposlena kao učiteljica u osnovnoj školi "Pier Paolo Vergerio il Vecchio", na Pučkom učilištu i u slovenskoj školi "Elvira Vatovec". U sklopu umjetničko-kulturnih aktivnosti Zajednice Talijana u Kopriva radila je na mnogim scenografijama. Svoju kreativnost međutim najbolje izražava crtajući karikature. Karikature je izlagala u palači Gravisi u Kopriva, u lokalnoj galeriji Regionalnog muzeja, na Festivalu umjetnosti i poezije u Osoppo (Udine) i u galeriji De Martin u Palmanovi. (Karikature na <http://forumtomizza.com/hr/izlozbe>)

SUNCE, MORE, RAB, MAUROVIĆ

Otvoreno učilište Rab u suradnji s riječkim antikvarijatom i knjižarom „Mali neboder“ organiziralo je izložbu hrvatskog slikara i jednog od velikana svjetskog stripa Andrije Maurovića (rodio se dana 29. ožujka 1901. u malom ribarskom mjestu Muo u Boki Kotorskoj, preminuo je dana 2. rujna 1981. u Zagrebu gdje je proveo cijeli radni vijek). Izložba pod nazivom „Sunce, more, Rab, Maurović“ otvorena je 22. rujna u galeriji Knežev dvor na Rabu.

Predstavit će šarolik izbor tematskih crteža, ilustracija i karikatura koje je slikar Maurović posvetio moru, životu ljudi uz jadransku obalu i otoke, kao i ljetovališnom turizmu. Veliki dio Maurovićevog života vezan je za Rab, posjećivao ga je godinama, i prije i poslije Drugog svjetskog rata, a bio je vjeran gost sve do duboke starosti. Svojim iskusnim i zaljubljeničkim okom likovnjaka upijao je slike i kolorit lokalnog krajolika, prizore otočke svakodnevice, život na plažama i hotelskim terasama koje je kasnije prenosio na svoja ulja na platnu i akvarele. Iste je motive prenosio i na ilustracije koje je po narudžbi radio za brojna novinska i revijalna izdanja; od nekadašnjega ilustriranog tjednika "Kulise", mjesečnika "Jadranska straža" i dnevnika "Novosti" do poslijeratnog "Vjesnika u srijedu".

Posebnu pažnju posjetitelja izložbe zacijelo će privući izbor Maurovićevih karikatura objavljivanih tridesetih godina u legendarnom humorističkom časopisu "Koprive", kao i one još brojnije ilustracije i naslovnice knjiga koje je kao kućni autor radio za izdavačku kuću Kugli i druge nakladnike. Gost otvorenja izložbe bio je novinar i publicist Rudi Aljinović.

SOLIN 2013

SAMO NEK' NAM SE SVIJET I DALJE SMIJE

U Solinu je u Galeriji Zvonimir održan deveti Međunarodni festival karikature. Iako Hrvatska ne oskudijeva takvim festivalima, solinski se uspio upisati na međunarodnu kartu sličnih festivala.

Izložene radove potpisuje 90-ak svjetskih autora iz 49 zemalja sa svih kontinenata, a u Solin je po prvu nagradu došao i jedan od najvećih karikaturista današnjice Poljak Jacek Frackiewicz. Taj je majstor karikature na svjetskim festivalima do sada osvojio 107 nagrada, a izlagao je već nekoliko puta u Hrvatskoj.

Teme festivala bile su iste kao i prethodnih godina. Arheologija, ponajprije ona solinska, i slobodan izbor. Na 9. Međunarodnom festivalu karikature Salona dodijeljene su i specijalne nagrade i to Janu Farkasu iz Češke, Descheemaekeru Lucu iz Belgije, te Ivailou Tsvetkovu iz Bugarske, a Turistička zajednica Solina posebno je nagradila hrvatskog karikaturista Svetislava Pinjuha.

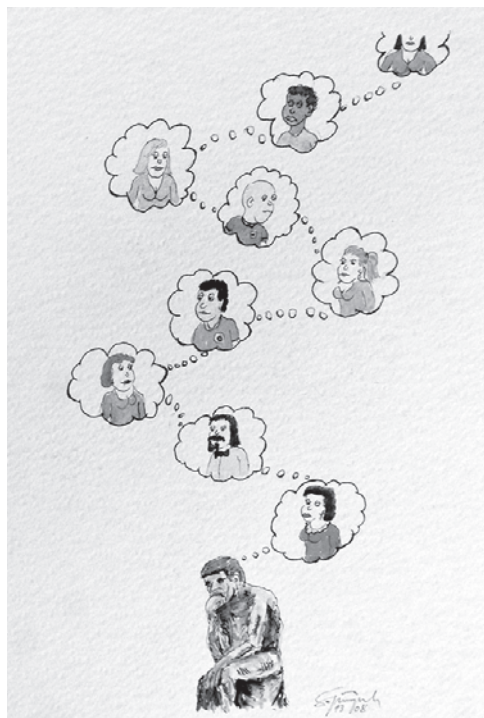
Deveti međunarodni festival karikature se i ovaj put realizirao uz pokroviteljstvo Grada Solina te Turističke zajednice Solina, a

Blaženko Boban, solinski gradonačelnik je s ponosom istaknuo kako danas festival pohode karikaturisti sa svih strana svijeta, ovdje dolaze čak i na ljetovanje sa svojim obiteljima, a prije devet godina nisu ni znali da ovaj grad postoji.

'Festival smijeha' su riječju poduprli publicist Mladen Vuković podsjećajući da je smijeh lijek te da jedino karikature znaju čitati čak i oni nepismeni, dok je Igor Brešan, novinar i karikaturist poželio „Samo nek' nam se svijet i dalje smije“.

VI "NOSOROG" Magazine
Cartoon Competition 2013
Banja Luka (BIH)
Priznanje Miroslav Gerenčer
tema: USA

9. Međunarodni festival
karikatura SOLIN 2013
Posebna nagrada Turističke
zajednice Solina Svetislav Pinjoha

JACEKOVA RAZMIŠLJANJA

Jedan od najtrofejnijih karikaturista svijeta, Poljak Jacek Frackiewicz, pobjednik ovogodišnjeg 9. festivala karikatura u Solinu osvrnuo se na karikaturiste i na stanje karikature u svijetu:

„I hrvatski su karikaturisti traženi, barem u Europi, i ne mogu razumjeti da uz toliko sjajnih imena i impresivnu tradiciju nemate specijalizirani humoristički časopis, ni muzej karikatura, a Makedonci i Srbi ga, recimo, imaju. I tisk u Poljskoj proživljava krizu, a s njim i karikatura, koja danas egzistira marginalno, recimo elektronički. No, sve se mijenja, pa se i sadašnjem stanju vidi rasplet. Nude ga prvenstveno umjetnici iz arapskih, islamskih zemalja, iz Turske, Izraela, Brazila ... I Ukrajinci su velesila. Nekad barjaktari Francuzi danas se nigdje ne spominju, Talijani također. Nijemci i Austrijanci još manje. Na vama je Hrvatima, općenito na jugu Europe, delikatna uloga da spasite Europu koja se zaboravila smijati.“

„Što se tiče karikatura, trend pokazuje da više nisu na cijeni majstori dobre ideje, arhitekti i inženjeri, budući da se u teatru apsurdna sve već dogodilo i zabilježilo, svi su vicevi već ispričani i mutirani po tisuću puta. Samo pakiranje, ono likovno, stvar spašava od pogubnog opetovanja. Ovo je vrijeme nas slikara! Imate vrijednu sliku koja vas može i nasmijati. A kriza? Jest u umjetnosti, no pogledajte parkirališta ispred šoping-centara, tu se uvijek traži prazno mjesto. Potrošačko društvo funkcionira usprkos svemu.“

(Slobodna Dalmacija)

BAJKA NA DLANU

U Društvenom domu u Oroslavju, u sklopu manifestacija „Dani humora 2013“, održan je 1. Salon karikatura. Naime, ove je godine oroslavsko Otvoreno učilište, po prvi puta raspisalo natječaj za karikature na dvije teme „Zagorje – bajka na dlanu“ i „Portret karikatura iz Zagorja“.

Na veliko zadovoljstvo organizatora pristigao je velik broj karikatura iz cijele Hrvatske ali i inozemstva, a Ocjenjivački sud (Ivan Tuđa, Antun Bičanić, Ana Pavić, Hrvoje Kovačević i Zdenko Puhin) nagradili su sljedeće autore:

U kategoriji „Zagorje – bajka na dlanu“, prvu nagradu osvojio je Dragutin Kovačević, autor karikature Vinska cesta, drugu nagradu osvojio je Zoran Duniskvarić, autor karikature Uhićenje Matije Gupca.

U kategoriji „Portret karikatura iz Zagorja“, prva nagrada dodijeljena je se Nikoli Plečku, Niku Titaniku, autoru karikature Tuđman i Tito. Druga nagrada dodijeljena je Milanu Lekiću Lexu, autoru karikature Siniša Hajdaš Dončić.

Dodijeljena su i tri posebna priznanja Ani Gezi, autorici karikature Ljudevit Gaj, Branku Medaku, autoru karikature Oroslavje express i Juraju Labašu, autoru karikature Fašnik.

1. SALON KARIKATURE

Oroslavje 2013

Posebno priznanje Ana Gezi

(tema: portret karikatura iz Zagorja)

LJUBAV, VINO I ANTIKA

Početak rujna iz grada Vinice (Makedonija) primio sam e-mail od organizatora festivala karikature In Vinica Veritas da sam dobitnik treće

nagrade i

poziv da osobno dođem primiti nagradu. Odlučio sam krenuti u Vinicu i 14. listopada prisustvovati svečanosti otvaranja festivala i dodjele nagrada.

Kontaktirao sam kolegu i člana HDK iz Makedonije Miroslava Georgijevskog koji me je dočekao u Skoplju. Kratkim razgledavanjem užeg centra grada bio sam impresioniran, toliko skulptura na tako malom prostoru mislim da se nigdje ne može naći. Nakon šetnje otišli smo kod Miroslava, gdje nas je s doručkom i slatkim dočekala njegova simpatična supruga Branka.

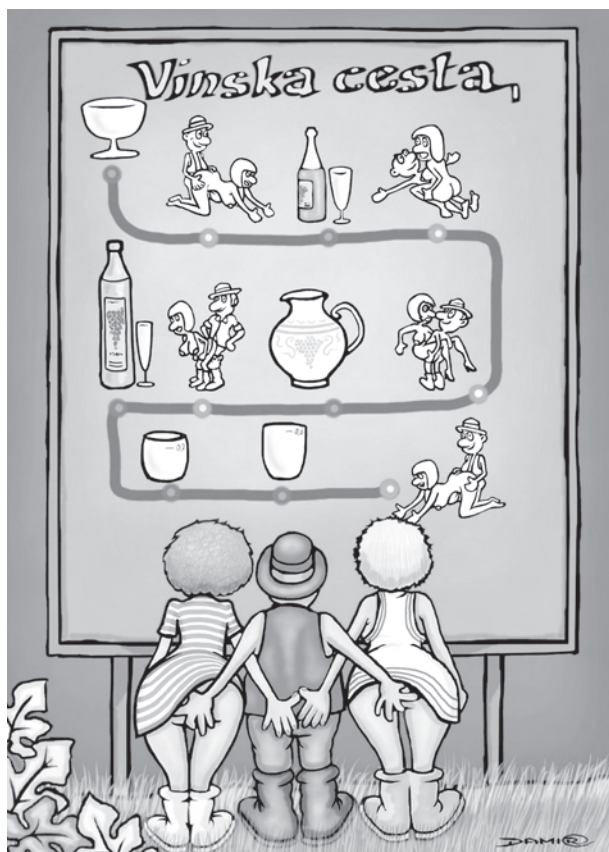
Do Vinice smo putovali oko 100 km autom kolege Georgijevskog, a u Domu kulture „Tošo Arsov“ organizirano je 5. izdanje Međunarodnog festivala humora i satire In Vinica Veritas koji se održava od 14. do 18.10 2013. godine.

Tema festivala bila je „Ljubav, vino i antika“ na koju se odazvalo 60 karikaturista sa 160 karikatura. Žiri u sastavu: Mice Jankulovski, Aleksandar Blatnik i Pande Petrovski dodijelio je 1. nagradu Nedeljku Uboviću iz Srbije, 2. nagradu Ranku Guzini također iz Srbije i 3. nagradu Damiru Novaku iz Hrvatske.

Festival je otvorio gradonačelnik grada Vinice (11.000 stanovnika) gosp. Emil Dončev, a s prigodnim riječima prepunoj dvorani obratio se direktor doma kulture ujedno i najzaslužnija osoba za cjelokupnu organizaciju festivala Slavko Danev. Nagrade je nagrađenim autorima podijelio Miroslav Georgijevski, a svaki od nagrađenih dobio je priliku obratiti se publici što smo i iskoristili.

Nakon podjele nagrada nastupila je najpopularnija stand up komičarka u Makedoniji Vesna Petruševska sa svojim „Makedonskim šlagerima“.

Damir Novak

5. MEĐUNARODNI FESTIVAL KARIKATURE

VINICA 2013 (Makedonija)

Treća nagrada Damir Novak

(tema: ljubav, vino i antika)

ZAGREBAČKA ŠKOLA KARIKATURE – NI MODA NI DOKTRINA

U Galeriji ULUPUH, Tkalčićeva 14 predstavljen je prilog povijesti hrvatske karikature 1964. – 2014. Ova se vrijedna nematerijalna baština našla ukoričena u knjigu: Branka Hlevnjak & drugi : „Zagrebačka škola karikature - Ni moda ni doktrina”, u izvrsnom dizajnu Lidije Novosel. Na 152 strane raskošno ilustrirane knjižice džepnog formata autori su predstavljeni abecednim redom, s nekoliko radova, pratećim kritičkim

tekstom te biografskim podacima. Između njih nižu se, u istom abecednom slijedu, pojmovi koji obilježavaju karikaturno sagledavanje svijeta autora ove škole, poput: Cinizam, Crni humor, Sardonski smijeh, Sarkazam, Tragedija, Ludizam itd. itd. Ovoj duhovitoj uredničkoj intervenciji na dizajnerski je način odgovorila Lidija Novosel poigravanjem tipografijom i naslovima poglavlja.

„Zagrebačka škola karikature nije ni moda ni doktrina. Nastala je 1964. okupljanjem mladih duhovitih ljudi (među kojima je bilo

studenata najrazličitijih profila i budućih zvanja) oko studentskog eksperimentalnog

Fedor Kritovac

kazališta u Studentskom centru, časopisa “Prolog”, oko mladenačkog časopisa “Polet”, “Studentskog lista”, u doba, dakle, entuzijastičko i prepuno alternativa. Baveći se karikaturnom, kao nevino-ubojitim oružjem protiv loše vođenog svijeta, inovirali su sam medij: afirmirali su i razvijali KARIKATURU BEZ RIJEČI, likovnu karikaturu, crnohumornu i apsurdnu u odnosu na standardnu novinsku karikaturu koja je imala svoju visokokvalitetnu predratnu tradiciju. U crtež su unosili elemente pop-arta (kombinacijom crteža i kolaža) i nove neobvezujuće oblike, koji su bili alternativa realizmu američkih stripova A. Raymonda i H. Fostera i profinjenoj stilizaciji Walta Disneya, bliski autorima Zagrebačke škole crtanog filma po kojoj su i dobili ime. Bili su to Ratko Petrić, Ivan Pahernik, Zlatko Bastašić, Ivan Vitez, Milovan Kovačević Koko, Ivan Šarić, Jakob Mirković, Zoran Pavlović, Fedor Kritovac s ponekim gostima na skupnim izložbama koje su postale, također, novi oblik predstavljanja karikature. Službeno su trajali do 1974., kao skupina, da bi se kasnije individualno izražavali karikaturnom ili su karikaturno promišljanje svijeta transformirali za medije u kojima su djelovali.“ (Branka Hlevnjak)

Ivan Šarić, iz knjige Ratni zarisi, 1991

KARIKATURE BEZ RIJEČI

... Sižeji koje odabiru mladi karikaturisti zagrebačke škole netipični su, ali jedinstveni po svojoj prisutnosti. Znači, oni su kompletni, njihove su ličnosti životne, uspostavljene točnom opservacijom i nadmoćnim crtežom i punopravno sudjeluju u zbivanjima. Karakter toga zbivanja, na žalost, nije uvijek lako utvrditi. Povijest njihovih likova bilo bi nepravedno svesti na povijest njihovih mana.

Karikatura zagrebačke grupe prožeta je humanim značenjem. Ona je takva kad se radi o oštroj i nepoštednoj satiri (nije važno hoćemo li oblik njihova istupanja nazvati ironijom, farsom ili sarkazmom) ili pak finoj transcendentalnoj upravo autoironiji, kao i tada kad njezin sadržaj predstavlja lirsku likovnu travestiju čovjekove nesposobnosti da dostojno živi u društvu drugih i samoga sebe. ...

Vladimir Maleković (povodom izložbe u Studentskom centru), Vjesnik 26. rujna 1965.

OD LAJBEKA DO LAIKA

Predstavljanje knjige i otvorenje izložbe Srečka Puntarića Felixa "Od lajbeka do laika" održano je u Galeriji "AZ" Hrvatske kulturne zaklade Hrvatskog slova, Hrvatske bratske zajednice 4, Zagreb.

O knjizi su govorili Stjepan Lice, autor pogovora, Stjepan Pogačić, v. d. direktora Glasa Koncila te sam autor, a predstavljanje je moderirao Stjepan Šešelj, nakladnik i glavni urednik "Hrvatskog slova".

Felix u Glasu koncila

U Hrvatskoj imamo nekoliko odličnih karikaturista. Jedan od najpoznatijih je Srećko Puntarić koji već 20 godina objavljuje karikature u dnevnim novinama, a od 2002. godine i u katoličkom tjedniku Glas koncila. Na stranicama toga vjerskoga lista, Srećko objavljuje svojeg Felixa nasmijavajući njime svoje čitatelje, ali još više, upozoravajući na šaljiv i kreativan način, na vjerska pitanja i probleme u hrvatskom društvu. Njegove karikature imaju važan suvremeni značaj i pohvalna je inicijativa da se objave zasebno kao knjiga. 2009. godine su objavljene dvije knjige "Kako probuditi kršćanina" i "Ministrant unutarnjih poslova", a ove godine i treća "Od lajbeka do laika".

Karikature vjerske tematike

Lako je reći da su ovo najbolje hrvatske karikature vjerničke tematike jer su i jedine. Imamo, međutim i mnoštvo drugih razloga da ih pohvalimo i stavimo uz bok najkvalitetnijih karikatura u Hrvatskoj uopće jer uspješno povezuju humor i poruku s duhovnošću. One hrabro svjedoče o potrazi suvremenog čovjeka za smislom i prozivaju njegovo lutanje, kad ono što traži može pronaći u Crkvi, tj. u vjeri kod Boga. Također, one ispituju i savjesti vjernika, da svoju vjeru ne svode na izvršavanje obveze i tradiciju i da ju ne žive površno. Posebno su dakle namijenjene vjernicima, ne da se smiju drugima, nego da se nasmiju sebi i svojim pogreškama i pokušaju ih izbjevati.

NAŠ PUT DO UNIJE

Početkom srpnja u Knjižnici i čitaonici Bogdana Ogrizovića, Preradovićeve 5, zagrebački gradonačelnik Milan Bandić otvorio je izložbu "Naš put do Unije" Srečka Puntarića Felixa.

Poznat i po nadimku Felix, Srećko Puntarić je svoje prve karikature objavio u časopisu Kerempuh 1975. godine, i od tada pa do danas je objavljivao karikature u svim dnevnim novinama i tjednicima u Hrvatskoj.

"Ovdje je jedan najkraći presjek karikatura kojima sam se bavio zadnjih 13 godina, pa i dulje. Sustavno sam obrađivao tu temu odnosa Hrvatske i Europske unije, a prostor je bio takav da sam to morao skratiti na 30-ak karikatura koje su nekako kronološki posložene i govore o tim našim problemima, dilemama i svemu onome što nas je mučilo na tom putu do Europske unije", rekao je Puntarić.

Evo što ga je najviše inspiriralo pri izradi karikatura.

"Po našem mišljenju, Europa je bila prestroga prema nama, postavila nam je razne uvjete koje drugima nije. Mi smo to nekako pokušali sve skupa posložiti, pa onda naše nespretnosti, previše skepticizma, previše optimizma, pretjerivanja s naše strane, monitoring, sve ono što su nam nametnuli, reakcije susjeda, jedna vedrija strana svega toga što u onim trenucima kad se događalo i nije bilo tako vedro i duhovito. Imali smo puno problema, to se zna, ali ovo je ipak gledanje na sve to, iz jednog drugog kuta, vedrija strana tog našeg puta", kaže Puntarić.

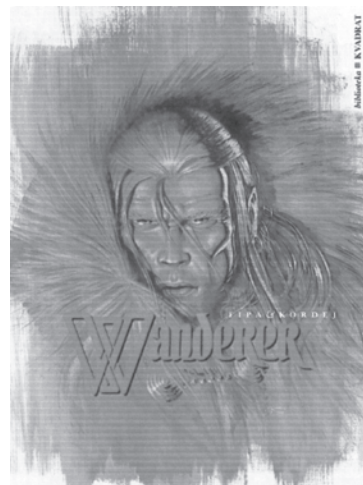
Svoj komentar imao je i Milan Bandić. "Desetak godina borbe za europsku Hrvatsku, u najboljoj formi, a to je karikatura. Mislim da se ništa bolje nije moglo podariti knjižnici Bogdana Ogrizovića i Gradu Zagrebu. Iz mog susjedstva, iz Harambašićeve 1994. godine kada je on osnovao forum za karikaturu do danas, Srećko je uvijek bio na visini zadatka. Nema ništa ljepše kao kad čovjek može putem karikature pokazati svu surovu stvarnost jučer - danas - sutra i to Srećko zna", istaknuo je.

Božidar Vukelić: STRIP

IGOR KORDEJ – WANDERER

Ogranak Matice Hrvatske Bizovac objavio je 10. knjigu u biblioteci Kvadrat. Radi se o stripu WANDERER Igora Kordeja po scenariju Dragana R. Filipovića. Ovaj strip serijal nastao je početkom '90-ih. Album nam donosi 9 epizoda. Osim objavljivanja na njemačkom tržištu dvije su epizode ranih devedesetih objavljen-je i u hrvatskom strip magazinu Stari Mačak, a posljednja u američkom maga-zinu Heavy Metal. Ovaj strip album je u neku ruku hrvatska premjera Wanderera. Nadam se da ćemo uskoro imati priliku uživati u novim epizodama ovog stripa zanimljive radnje i izvanrednog crteža.

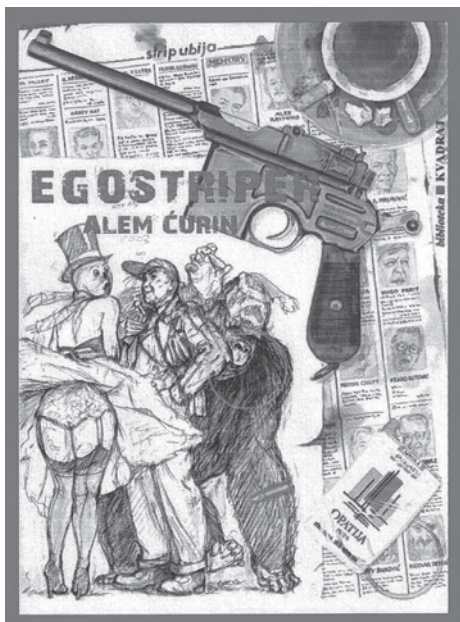

20 GODINA KVADRATA

Nedavno su iz tiska izašla dva broja KVADRATA (26, 27) kojima se obilježava dvadeset godina izlaska tog kultnog časopisa o teoriji stripa. Prvi broj izašao je u jesen 1992. i imao je 32 stranice. Taj skromni početak ubrzo je prerastao u reprezentativno izdanje koje nam sad po broju donosi preko stotinu stranica. Vjerujem da bi se i mnogo veće strip nacije od nas ponosile takvim časopisom. Od samog početka začetnik i urednik tog za istinske stripofile dragocjenog izdanja je Vjekoslav Đaniš. Kroz protekle godine KVADRAT nam je podario veliki broj intervjuja sa strip autorima, tekstova o zanimljivim strip izdanjima iz povijesti stripa kako domaćeg tako i stranog. U ova dva svečana broja možemo pročitati zanimljive tekstove o S. Toppiju, Ž. Bekeru, A. Ćurinu, J. Bernetu, Moebiusu, J. Kubertu, o 40. Godina Alana Forda u Hrvatskoj te još mnogo odličnih tekstova iz svijeta devete umjetnosti. Za kraj veliko hvala svim suradnicima KVADRATA a najviše Vjeki koji se kroz sve ove godine nije predao i uvijek nas razveseli svakim novim brojem. U svoje ime, a vjerujem i u ime svih pravih ljubitelja stripa, nadam se da će priča oko KVADRATA još dugo završavati u stilu "nastavak u idućem broju".

KAD JE STRIP BIO MLAD

Udruga Stripforum objavila je knjigu o počecima hrvatskog stripa. Njeni autori su Rudi Aljinović i Mladen Novaković. Ovo izdanje donosi nam uz odlične Aljinovićeve tekstove o predratnom hrvatskom stripu i nekoliko vrhunskih stripova iz razdoblja kao što nam i sam naslov knjige kaže "kad je strip bio mlad". Kao prvi spomenuo bih majstorsko ostvarenje pionira našeg stripa A. Maurovića KUGINA JAHTA koji je izlazio 1936. godine u Novostima. Zatim Neugebauerov strip PUŽ BESKUĆNIK koji je izlazio u Veselom vandrokašu 1939. te strip Ferde Bisa ATLANTIDA iz 1943. Godine. Zanimljivost ovog stripa je ta da ga je Bis nacrtao bez prethodno napisanog scenarija. On je prema istoimenom romanu P. Benoita prenio u strip kvadrata sadržaj romana da bi kasnije M. Ćukli napisao scenarij i unio tekst u kadrove. Ova knjiga vrijedna je svake pažnje i nadam se da će ih biti još.

EGOSTRIPER

Ogranak Matice Hrvatske iz Bizovca pod uredništvom Vjekoslava Đaniša počastio nas je jednom od najljepših knjiga o stripu. Radi se o knjizi EGOSTRIPER Alema Ćurina. Izašla je pod brojem 8. u biblioteci Kvadrat. Ćurin nam u ovoj predivnoj knjizi priča o ljubavi prema stripu kojim se (kao i većina nas) inficirao još u djetinjstvu. Priča nam o iščekivanju i uživanju u odlascima na kiosk po nove nastavke omiljenih mu strip listova i junaka. Današnje generacije teško da mogu zamisliti koji je to bio gušt čekati novi broj svoje omiljene strip revije. Nema više toga. Danas je sve preselilo u striparnice i strip albume. U ovoj knjizi punoj ljubavi prema stripu Ćurin nam govori kroz mnoge eseje o svojim omiljenim stripovima i autorima koji su obilježili njegovo djetinjstvo i život uopće. Uz neke kadrove i epizode stripova o kojima nam autor predivno priča ova kapitalna knjiga puna je i predivnih ilustracija samog autora. Ljubav prema stripu isijava sa svake stranice ove knjige koju bi svaki pravi štovatelj devete umjetnosti trebao imati na svojoj polici. Za kraj samo jedno. Hvala ti meštre Aleme na ovoj jedinstvenoj knjizi koja nas vraća u dane djetinjstva kada su ulice i kiosci bili puni mirisa i šarenila stripova. Hvala u ime svih nas koji se sjećamo tih dana kada bi se punih najlon vrećica nalazili po kantunima i razmjenjivali stripove. To su bili dani...

IZLOŽBE HDK

VRHUNSKKE KARIKATURE PRED SIŠČANIMA

Početak godine Siščani su u prostoru Narodne knjižnice i čitaonice imali rijetku priliku vidjeti radove naših vrhunskih karikaturista. Pedesetak članova Hrvatskog društva karikaturista izložilo je stotinjak radova. Svojim su se karikaturama predstavili Ivan Haramija, Mojmir Mihатов, Petar Pismestrović, Nik Titanik, Srećko Puntarić, Oton Reisinger i brojni drugi.

Kako je otvarajući izložbu rekla Darijana Gotal-Sokolović rijetka dama i Siščanka u društvu karikaturista, naši su karikaturisti i u međunarodnim razmjerima ostvarili zapažene rezultate i osvojili brojne nagrade.

Na dan otvaranja izložbe, u ponedjeljak 14. siječnja napadalo je čuvenih 70 cm snijega te se predsjednik, dopredsjednik i tajnik HDK nisu mogli „probiti“ iz Zagreba u Sisak na otvorenje izložbe. Uspješno ih je zamijenila organizatorica izložbe, članica HDK iz Siska Darijana Gotal-Sokolović.

KARIKATURA & FAŠNIK

Pučko otvoreno učilište Ivanić-Grad organiziralo je tradicionalnu godišnju izložbu karikatura članova Hrvatskog društva karikaturista u Domu kulture Ivanić-Grad u utorak, 05. veljače 2013. Izložba se uvijek postavlja u vrijeme fašničkih događanja, a ova je već dvanaesta po redu.

Nakon otvorenja izložbe udruga “Žabe” izvela je prigodni fašnički program dok je zamjenik gradonačelnika Ivanić-Grada Ilija Krištić predao ključeve grada Princu i Princezi fašnika.

Pedestak posjetitelja početka fašničkih dana u Ivanić-Gradu, uz tradicionalne krafne i čašice razgovora, družilo se poslije samog otvorenja izložbe dok je Milan Lekić Lex svojom majstorskom rukom nacrtao portret karikature desetaka posjetitelja i poklanjao im ih u znak sjećanja na još jednu ugodnu večer u Pučkom otvorenom učilištu Ivanić-Grad.

SESVETSKI DANI

Ovogodišnji Sesevetski dani, centralno godišnje kulturno događanje u Sesvetama, započeli su otvorenjem izložbe HDK u galeriji Oblok a u organizaciji Narodnog sveučilišta Sesvete. Nastavak je to dugogodišnje uspješne suradnje Narodnog sveučilišta Sesvete i Hrvatskog društva karikaturista.

Ravnateljica NS Sesvete gospođa Vesna Pižić izrazila je zadovoljstvo nastavkom te suradnje nakon nekoliko godina pauze tijekom kojih je i sama pratila rad i uspjehe hrvatskih karikaturista.

Iako se na samom otvaranju koje je kraćim programom upotpunio i vrsni pijanist Vitomir Ivanjek nije okupio veliki broj ljubitelja karikature, obzirom na lokaciju galerije kao i sva ostala događanja u sklopu Sesevetskih dana, radove će tijekom trajanja izložbe sasvim sigurno vidjeti veliki broj posjetitelja.

Izložba je koncipirana na osnovi radova s posljednje godišnje izložbe društva kao i radovima kojima su se hrvatski karikaturisti predstavili u Francuskoj, naravno u nešto manjem obimu sukladno veličini izložbenog prostora. Izloženo je oko 60-ak radova.

KARIKATURE NA DANIMA PIVA

Izložba karikatura je zanimljiv pomak od standardne ponude na Danima piva u Karlovcu, a zajednički su ga organizirali Hrvatsko društvo karikaturista i TZ grada Karlovca. Svoje radove s pivskim motivima izložilo je 27 autora, članova HDK, među kojima su i neki od najpoznatijih hrvatskih karikaturista poput Nika Titanika, Damira Novaka, Nikole Listeša, Ivana Haramije ...

Uz izložbu karikatura članova HDK održane su i radionice GEG i portret karikature, a vodili su ih poznati karikaturisti Srećko Puntarić Felix i Milan Lekić Lex.

Cilj ove izložbe je, kako kažu organizatori, približiti karikaturu njenim brojnim ljubiteljima, a članovima društva je posebno draga jer se time obnavlja tradicija koja je započeta prije mnogo godina kada su hrvatski karikaturisti gostovali u Karlovcu na Danima piva.

Članovi društva vjeruju da su u međuvremenu kvalitetu svojih radova podigli na još veći nivo, a da li se isto dogodilo s pivom sudionici su utvrdili na temeljit, studiozan i empirijski način.

GOLDEN KEG 2013

Prešov (Slovačka)

Posebno priznanje Miloš Panić
tema: piva

MALO POZNATI RIJEČKI KARIKATURIST IVO MARENDIĆ (1937-2004)

Priznati i cijenjeni grafički urednik brojnih knjiga i časopisa, Riječanin Ivo Marendić umro je prije 10. g. Izložba, koja je godinu dana nakon njegove smrti postavljena u Muzeju grada Rijeke, prikazala je njegov obiman opus ali i otkrila dio njegove malo poznate kreativne ličnosti – vrsnog karikaturista. A taj dio pokazao je izvrsnog crtača sklonog detaljima, koji posebno vješto, vjerno i karikirano crta prijevozna sredstva – naročito brodove.

Prvi put se Ivo Marendić javno predstavlja dnevnom karikaturom «Čupavci našeg grada» koju riječki Novi list počinje objavljivati u ožujku 1966.g. Svojim radovima, u kojima je glavni lik mali crnokosi čupavac u košulji s cvjetićima, komentira aktualne događaje u gradu. «Čupavci» se prema kraju godine sve rjeđe pojavljuju pa su u listopadu objavljeni samo dva puta i zatim tek u prosincu u samo šest brojeva Novog lista. Posljednju karikaturu iz tog ciklusa Novi list objavljuje 4.siječnja 1967.g. Marendić potom surađuje u Panorami, polumjesečniku koji u Rijeci izlazi na talijanskom jeziku. Za njih od ljeta 1967. do ljeta 1968.g. crta karikature na određenu temu (ljetno, dječja usta, bračni život, divlji zapad, srednji vijek itd). Pod nazivom «Girotondo» Marendićevim

karikaturama je u svakom broju osigurana cijela stranica. Od kolovoza 1968.g crta samo ilustracije

uz pojedine tekstove kao i vinjete uz neke rubrike. Svoje je karikature potpisivao pseudonimima Ivša i Iwscha. Nakon suradnje s navedenim tiskovinama njegove karikature mogu se naći na novo-godišnjim čestitkama, kalendarima i propagandnom materijalu riječkih tvrtki, te pozivnicama i plakatima za obljetnice. Najčešće su to grupe karikiranih likova među kojima ima vražićaka i anđela, ali i neskrivene erotike. Dobro je karikirao životinjske likove pa u njegovoj ostavštini možemo naći i maskote za sportska natjecanja.

Gotovo jednako kako je predano i kreativno radio svoj posao, Marendić se je bavio poviješću jadranskog pomorstva i poviješću grada Rijeke. Njegovom zaslugom objavljen je rukopis Radojice F. Barbarića o posljednjim kvarnerskim jedrenjacima, knjiga koju je i uredio i dopunio u tekstualnom dijelu. Upoznao sam Ivu Marendića polovicom 90-tih godina prošlog stoljeća, često smo raspravljali o različitim temama, ali nikad nismo dotakli temu karikatura. On, vjerojatno zbog toga što su teme naših razgovora zadirale u druga područja njegovih mnogobrojnih interesa, a ja – iako dovoljno star da pamtim njegove karikature iz novina – nisam potpis Ivša povezivao s njegovim imenom. Detaljno sam pregledao Marendićeve objavljene karikature, a zahvaljujući njegovoj supruzi, gospođi Margareti, imao sam priliku pregledati i originale njegovih karikatura. Stoga sam, kao (samozvani) stručnjak, smatrao da Ivu Marendića – karikaturista-treba izvući iz lokalnih okvira i njegove radove predstaviti kolegama karikaturistima.

Čedomil Mišković

ZILIK

ZIMSKA LIKOVNA KOLONIJA KARLOVAC

Od 21. – 25. siječnja ove godine u Karlovcu se održala jubilarna 40. Zimska likovna kolonija poznatija kao ZILIK u organizaciji Doma za djecu Vladimir Nazor i u suradnji s brojnim hrvatskih likovnim umjetnicima.

Ove godine djeca-sudionici ZILIK-a imali su priliku doznati sve o karikaturama. U tome su im pomogla dva člana Hrvatskog društva karikaturista Srećko Puntarić Felix i Milan Lekić Lex, koji su vodili Likovnu radionicu pod nazivom Tehnika rada: KARIKATURA.

Oni su svojim radom i predavanjem u radionicama oduševili sve prisutne, a naravno Lex je napravio portret karikature svih teta i djece.

Ovogodišnji ZILIK 40. godinu za redom okuplja ugledne hrvatske likovnjake i dovodi ih na kreativne radionice za djecu karlovačkih vrtića, osnovnih i srednjih škola te štíćenike domova iz svih dijelova Hrvatske. Ova kulturna manifestacija koju je karlovački dječji dom pokrenuo davne 1974. godine kako bi djeci približio umjetnost i kako bi ih potaknuli na kreativno izražavanje, ubrzo je prerasla okvire doma i postala značajan kulturni događaj. Gotovo da i nema velikih imena hrvatskog slikarstva koji svoje mjesto u proteklih 40 godina nisu pronašli upravo na ZILIK-u.

FELIX U GALERIJU ZILIK

Nakon što je zimus sudjelovao u radu ZILIK-a, popularni zagrebački karikaturist Srećko Puntarić – Felix otvorio je u Galeriji ZILIK svoju prvu samostalnu izložbu karikatura u Karlovcu pod nazivom „Felix u gostima“. Iako je Puntarić u Karlovcu radio u više navrata bilo je to ipak namjenski za potrebe Karlovačkih dana piva, dok je ovom samostalnom izložbom, kaže sam autor, pokušao izvući presjek domaće društveno-političke stvarnosti u posljednjih 15-ak godina, pa se izloženi Felixovi radovi bave raznim društvenim kategorijama, od poslovnog svijeta, sindikalnih junaka do političkog i stranačkog svijeta.

Osim što je nastavak na zimski boravak i rad na ZILIK-u, Puntarićeva izložba i osebujnim karikaturističkim likovnim izrazom obogaćuje raznolikost i širinu opusa likovnih sadržaja koji ZILIK-u daju prepoznatljiv štih u umjetničkim krugovima i širem kulturnom miljeu Hrvatske.

U prigodnom govoru na otvorenju izložbe, Puntarićev prijatelj, publicist i sam upravo nagrađen karikaturist Janko Bučar podsjetio je da karikatura u prijevodu s latinskog jezika znači pretjerivanje, ali da smisao karikature nije vrijeđanje bilo koga, već da se i pravilno odabranim omjerom humora i kritike također može javno prikazati bilo čije mane ili vrline. Međutim, u Puntarićevom slučaju čak i kritika, kojom su otpočeta protkane njegove karikature, daje dodatnu dubinu njegovu humoru baziranom na sjajnoj ravnoteži i dopunjavanju situacija bezimernih, ali vrlo izražajnih i prepoznatljivih nosatih i nezgrapnih likova na likovnoj razini, s tekstualnim dijelom koji često izvire iz igre riječima i njihovim višeznačnostima, i što na čudesan način izbjegava zamku padanja u trivijalnost, inače sve prisutniju kao mjerilo vrijednosti u hrvatskom društvu 3. milenija. U tom smislu, kazao je Bučar, karikatura je ponekad i zahtjevnija od samog slikarstva, jer istovremeno nosi poruku i porugu.

Puntarić je svoje prve radove s grotesknim i, pokazat će se, bezvremenskim likovima prilagodljivim svim situacijama objavio 1975. godine u humorističnom časopisu „Kerempuhu“, a danas je ostao jedan od rijetkih karikaturista koji imaju redovito mjesto u tiskanim medijima, u Puntarićevu slučaju to su Večernji list i Glas Koncila.

- Karikature su u dnevnim novinama najčešće u kombinaciji s tekstom zato što često predstavljaju određeni dnevni komentar. Drugačije je na međunarodnim festivalima i izložbama gdje mi karikaturisti uglavnom izlažemo karikature bez teksta, nastojeći da općom prepoznatljivošću našeg izraza ljudi razumiju simboliku i shvate ono što smo htjeli reći, kazao je Srećko Puntarić Felix.

ODJECI S FESTIVALA...

URZICENI 2012, Rumunjska

tema: Jedan smjer
First prize, Cristian MIHAILESCU, Rumunjska
Second prize, Slobodan OBRADOVIĆ, Srbija
Third prize, Leonte NASTASE, Rumunjska
Specijalna diploma: - Constantin CIOȘU - Rumunjska, Slobodan BUTIR - HDK, Borislav STANKOVIC - Srbija, Luc DESCHEEMAER - Belgija

FCW 2012, Šangaj, Kina

KARIKATURA:
Grand Prize: Valentin Druzhinin (Rusija)
Gold Prize: Damir Novak (HDK), Oleg Goutsol (Bjelorusija)
Silver Prize: Trayko Popov (Bugarska), Marcin Bondarowicz (Poljska), Yuri Kosobukin (Ukrajina), Valeriu Kurtu (Njemačka)
PORTRET KARIKATURA:
Grand Prize: António Manuel Ferreira Dos, Santos (Portugal)
Gold Prize: Wesam Khalil (Egipat), Guo Ye (Kina)
Silver Prize: Miroslav Gerencer (HDK), Shankar Pamarthy (Indija), Li Kun (Kina), Peng Jun (Kina)

BANJA LUKA 2013, BIH

VI "NOSOROG" Mag. Cart. Competition
Tema: USA
Prva nagrada: Julio Angel Cuevo, Peru
Druga nagrada: Oguz Gurel, Turska
Treća nagrada: Goran Čelićanin, Srbija
Priznanja: Miroslav Gerencer (HDK), Mauricio Parra Herran, Kolombija, Mark Lynch (Australija), Ivailo Tsvetkov (Bugarska)

HumoDEVA 2013, Rumunjska

First prize: Borislav STANKOVIC - STABOR (Srbija), Romeo RAILEANU (Rumunjska)
Second Prize: Lubomir KOTRHA (Slovačka)
Third Prize: Viacheslav BIBISHEV (Rusija)

ESKISEHIR 2013, Turska

4th International Cartoon Competition
Tema: ODNOS STANOVNIKA I TURISTA
Grand Award: Klaus Pitter, Austrija
Second Award: Ahmet Aykanat, Turska
Third Award: Norbert Van Yperzeele, Belgija
Priznanja: Alla i Chavdar Georgievi (Bugarska), Damir Novak (HDK), Darko Drljević (Crna Gora), Arif Sutristanto (Indonezija), Jovan Prokopljević (Srbija) i Ahmet Ozturklevent (Turska)

DAMASK 2013, Sirija

The 8th International Cartoon Contest
First Prize-Grigoris Georgiou- Grčka
Second Prize: Haibat Ahmadi -Iran
Third Prize : Ikhsan Dwiono-Indonezija
Special Prize: Mello-Brazil, Li Kui Jun-Kina

KRIVA PALANKA 2013, Makedonija

Tema: nevjesta
Sudjelovalo je 87 autora iz 28 zemalja.
Grand Prix: Milan Alašević (HDK)
Specijalno priznanje: Damir Novak (HDK)

GOLDEN KEG 2013, Slovačka

Radove na temu pive: 202 autora iz 37 zemalja
Grand Prix: Oleksy KUSTOVSKY (Ukrajina)
1st Prize: Krzysztof GRZONDZIEL (Poljska)
2nd Prize: Stephanie SERGEANT (Francuska)
3rd Prize: Ivailo TSVETKOV (Bugarska)
Special Prizes: Luka LAGATOR (Crna Gora), Marek CINA (Slovačka), Andrej MIŠANEK (Slovačka)
Honorable Mentions: Milos PANIĆ (HDK), Radoslav REPISKÝ (Slovačka), Emil ŠOUREK (Češka), Nikolay SVIRIDENKO (Uzbekistan), Jaroslav WOJTASINSKI (Poljska), Sławomir LUCZYNSKI (Poljska), Konstantin KAZANCHEV (Ukrajina), Igor SMIRNOV (Rus)...

VIANDEN 2013, Luksemburg

tema: JAJE
1° prize Robert Rouso, Francuska
2° prize Andrei Popov, Rusija
3° prize Valeriu Kurtu, Njemačka
Honorable mention: Nikola Listeš (HDK), Mohammad Reza Babaei (Iran), Alessandro Gatto (Italija), Luc Vernimmen (Belgija)

BUKUREŠT 2013, Rumunjska

The Int. Salt & Pepper Satirical Art Salon
Tema: sol i/ili papar
1. Sławomir Luczynsky (Poljska)
2. Bobo Pernecky (Slovačka)
3. Camilo Triana (Kolumbija)
Priznanja: Damir Novak (HDK), Pol Leurs (Luksemburg), Doru Axinte (Rumunjska), Konstantin Kazanchev (Ukrajina), Boris Erenburg (Izrael) ...

STRUMICA 2013, Makedonija

1. Golden Plaque: Louis Postruzin (HDK)
2. Silver Plaque: Doru Aksinte, Rumunjska
3. Bronze Plaque Ivailo Cvetkov, Bugarska
Nagrada organizatora: Spiro Džajkov, Makedonija
Diplome: Slobodan Butir (HDK), Tode Blaževski, (Makedonija), Semenکو Vladimir (Rusija), Valentin Druzhinin (Rusija), Miroslav Bozhkov (Bugarska), Goran Čelićanin (Srbija), Mehmed Kahraman (Turska)...

TABRIZ 2013, Iran

4th International City and Citizen Cartoon
First prize: Grzondziel Krzysztof - Poljska
Second prize: Tsvetkov Ivailo - Bugarska
3rd prize: Benjamim Cafali - Brazil
SELECTED: Damir Novak (HDK), Mahmood Nazari (Iran), Makhmudjon Eshonkulov (Uzbekistan), Popov Andrei (Russia)

SKOPJE 2013, Makedonija

Iz 63 zemlje svijeta karikature je poslalo 407 autora (1580 radova)
Prva nagrada za karikaturu: Yuri KOSOBUKIN, Ukrajina
Prva nagrada za satirični crtež: Mehmet ARSLAN, Turska
Prva nagrada za strip: Saeed SADEGHI, Iran
SPECIAL AWARDS: Nikola LISTES, HDK Mahmood AZADNIA, Iran, Pavel HAFIZOV, Litva, Blaze DOKULESKI, Makedonija, Pavel CONSTANTIN, Rumunjska, Toso BORKOVIĆ, Srbija ...

CIPAR 2013

tema: FINANCIJSKA KRIZA U GRČKOJ
1st Prize: Manuel Sainz Serrano (Španjolska)
Honorable mentions: Hanusić Hule (HDK), Henryk Cebula (Poljska), Alexander Dubovsky (Ukrajina)

DAEJEON 2013, Koreja

22nd Daejeon International Cartoon Contest

Grand Prize: Feng Gue BO - Koreja
Gold Prize: Mihai IGNAT- Rumunjska
Silver Prize: Jiet KOSTANA - Indonezija
Choi Youag Ji - Koreja
Bronze Prize: Krif WEIZMAN - Izrael, Hafiz NASIROGLU - Azerbejdžan, Son Yae EUN - Koreja, Ali MIRAEI - Iran

PRIZNANJA članova HDK:

Thema Prize: Ivan Haramija, Marijan Pavečić, Milan Alašević, Ana Gezi
Achievement Awards: Slobodan Butir, Zdenko Puhin
Best Cartoon Prizes: Nikola Listeš, Damir Novak, Božidar Vukelić, Louis Postruzin, Hule Hanušić
Honorable Mentions: Rešad Sultanović, Dado Kovačević

25th Olense Cartoenale 2013, Belgija

tema: čista voda
1st prize: Pavel Kuczynski (Poljska)
2nd prize: Robert Rouso (Francuska)
3rd prize: Kfir Weizman (Izrael)
4th prize: Grigori Katz (Izrael)
5th prize: Raed Khalil (Sirija)
Priznanja: Marco De Angelis (Italija), Izabela Kowalska-Wieczorek (Poljska)

ŠALJEMO NA FESTIVALE

rok HDK / IZLOŽBA	IZLOŽBA	TEMA	FORMAT BROJ RADOVA
05.12. 22.12.	INTERNATIONAL CARTOONFESTIVAL, Cultuureentrum Knokke Heist vzw, Meerlaan 32, B-8300 KNOCKE HEIST, BELGIUM http://cartoonfestival.knokke-heist.be/wedstrijd/inschrijvingsformulier . Nagrade: 3.500, 2.000, 1.250 i 500 EUR. Katalog za selektirane. Digitalni radovi se šalju e-mailom, vidi upute na gornjoj adresi. (JPEG, 300 dpi, A4). Radovi (originali) šalju se poštom (prije toga treba ispuniti Entry Form (prvi dio obrasca) sa iste web adrese.	SLOBODNA	min. A4 – max. A3 max. 5 rad.
12.12. 10.01.	Nazmi KOZAK, Ph.D. Anadolu University, Faculty of Tourism, Yunus Emre Campus, 26470 Eskisehir/TURKEY http://tourismcartoon.com/index.php?menu_id=160 . Više nagrada: praznik u Turskoj 5 dana za dvije osobe ili 5 dana za jednu osobu. Radovi se mogu slati i elektronski: http://tourismcartoon.com/index.php?menu_id=164 . Katalog dobivaju selektirani autori.	TURIZAM	A4 max.3
2014 09.01. 31.01.	World Press Cartoon, AP. 1179 EC Picoas, 1050-001 LISBOA, PORTUGAL http://www.worldpresscartoon.com/en/noticias/129 . Primaju originale (koje vraćaju), a dobre kopije i printane karikature moraju biti potpisane (i još priložene na CD-u). Nagrade 3.000, 2.000 i 1.000 \$ po svakoj sekciji, a Grand Prix donosi 10.000 EUR. Priložiti novine s objavljenom karikaturnom tijekom 2013.godine (i naslovnu stranicu tih novina). Katalog primaju selektirani autori. Obavezno poslati prijavnicu (vidi na navedenoj web stranici).	1. PORTRET KARIKATURA 2. GAG KARIKATURE 3. EDITORIAL CARTOON	max. A3 jedan rad po kategoriji
16.01. 01.02.	ULUSLARARASI 7-77 KARIKATUR YARISMASI, PK:364 YENISEHIR 06443 /ANKARA/ TURKEY http://www.nd-karikaturvakfi.org.tr/ Nagrada je 1.000 EUR i nagrađenom autoru poziv u Ankaru na otvorenje izložbe. Katalog za selektirane, a radove ne vraćaju.	KARIKATURE (razumljive i djeci)	A4 ili A3 neograni.
23.01. 09.02.	Międzynarodowa Wystawa SATYRYKON-LEGNICA 2014, Chojnowska 2, AKADEMIA RYCERSKA, 59-220 Legnica, POLAND http://www.satirykon.pl/en/menu.php?ID=competition . Više nagrada po 8.000, 6.000, 5.500, 5.000, 4.000 PLN. Katalog za uvrštene autore. Radove vraćaju do kraja 2015., a traže ispunjen Application Form.	1.KARIKATURE (ŠALA) 2. KARIKATURE (SATIRA)	min A4 - max.A3 neograni.
06.02. 20.02.	Kulturni centar – KRUŠEVAC, Međunarodni festival „ZLATNA KACIGA“, TOPLIČINA 2/2, 37000 KRUŠEVAC, SRBIJA Primaju originale, ali ih ne vraćaju. Nagrade 800, 400 i 200 EUR. Katalog ne spominju, ali vjerojatno postoji.	NOGOMET.	min. A4 - max.A3 neograni.
06.02. 28.02.	OSTEN, World Gallery of Cartoons, 8 Udarne Brigada 2, 1000 Skopje, Macedonia http://www.osten.com.mk/details.aspx?mid=11&catid=196&lang=1 . Primaju samo originalne – ručno radene karikature. Nagrada po 1.000 \$ po sekciji: karikatura, satirični crtež, strip (u 2-3 slike). Katalog za selektirane.	SLOBODNA	A4 ili A3 nekoliko
29.05. 30.06.	DAEJEON INT'L CARTOON INSTITUTE, 450, Wolpyongdong, Daejeon, 302-280 Seoul, KOREA www.dicaco.com . Nagrade 3.000, 1.000, 500, 300 \$. Radove ne vraćaju, a katalog za selektirane.	1. SLOBODNA 2. STVARNOST+CYBER-SPACE	max. A3 više od jednog rada

SAMOSTALNO SLANJE NA FESTIVALE (isključivo e-mailom)

PRIMAJU DO	PRAVILA PROČITAJ NA	TEMA	DRŽAVA
10.12.2013.	http://cartoonmag.com/en/index.php?option=com_content&view=article&id=681:15-october-2013-the-second-international-cartoon-and-caricature-festival-cartoonmagcom-iran-bojnourd-2013-14&catid=12:1390-09-29-19-27-11&Itemid=14 .	NORT KHOROSAN PORTRET KARIKATURA	IRAN
20.12.2013.	http://cartooncenter.net/6th_International_Smiling_Cat_Cartoon_Web_Contest_2013.htm	SJENA	AZERBEJDŽAN
31.12.2013.	http://konkurs.newizv.ru/content.php?id=24 .	BRŽE, VIŠE, JAČE	RUSIJA
31.12.2013.	http://www.cwn-news.com/festival/2054-press-cartoon-europe-pce .	SLOBODNA (karikature objavljene 2013)	BELGIJA
15.02.2014.	http://www.virton-cartoons.be/reglement.htm .	KAD BUDE MIR	BELGIJA
15.03.2014.	http://cartoonart.eu/Contests/pdf_2014/Limes.pdf .	ELEKTRO AUTOMOBIL	NJEMAČKA

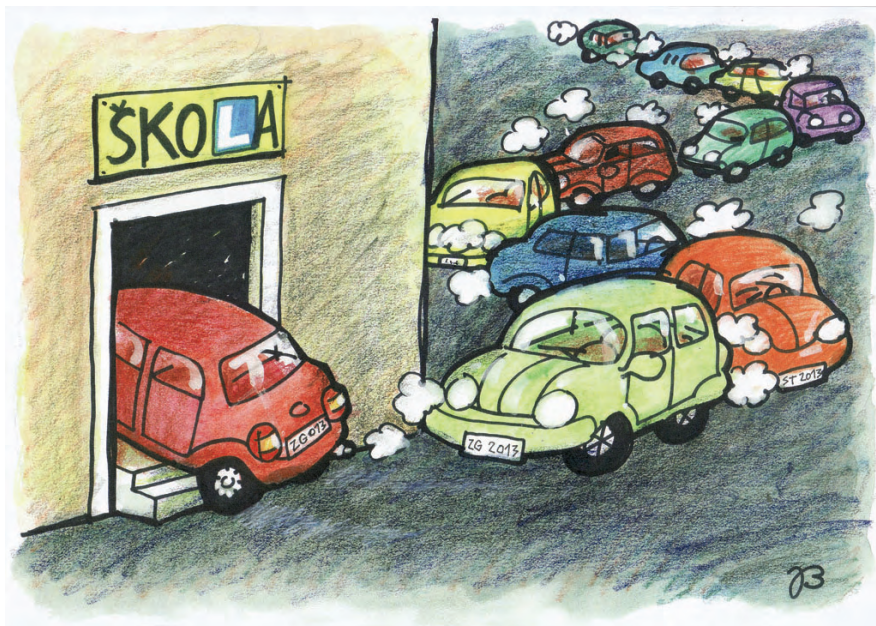
5th P.C. RATH MEMO-
 RIAL INTERNATIONAL
 WEB CARTOON
 CONTEST
 BOLANGIR 2013 (Indija)
 Posebno priznanje
 Nikola Listeš
 tema: agonija farmera

International Cartoonet
 Festival FCW 2012
 Šangaj (Kina)
 Gold Prize Damir Novak

1. SALON
 KARIKATURE
 Oroslavje 2013
 Druga nagrada
 Zoran Duniskvarić
 (tema: Zagorje –
 bajka na dlanu)

7. MEĐUNARODNI
ZAGREBAČKI SALON
AUTOKARIKATURE 2013
Grand Prix
Janko Bučar / Dragutin Kovačević
(tema: AUTOŠKOLA)

1. SALON KARIKATURE
OROSLAVJE 2013
Prva nagrada za portret
karikaturu Nik Titanik

4th International City
and Citizen Cartoon Contest
Tabriz 2013 (Iran)
Priznanje Damir Novak

